

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/operacja-polska/127522,Sprawy-sledcze-Wielkiego-Terroru-w-Gruzji-19371938-Sprawa-Antoniego-Kozlowskiego.html>

Próletariusze wszystkich krajów, łączcie się. **BSRR** **БССР** Пролетары! Усіх краёў, алучайцеся! 30

LUDOWY KOMISARJAT OŚWIATY **НАРОДНЫ КАМІСАРЯТ АСЬВЕТЫ**

Ś W I A D E C T W O **ПАСЬВЕДЧАНЬНЕ**

NINIEJSZE ŚWIADECTWO WYDANE OB. *Хортовскому*
с. Антоновича
(Nazwisko, imię, imię ojca)

KTÓRY (A) URODZIŁ (A) SIĘ W ROKU 19 *27* UCZYŁ (A) SIĘ OD ROKU 19 *27*
DO ROKU 19 *32* W *Польской*
SZ. F. P., SZ. M. K. I UKOŃCZYŁ (A) JĄ W ROKU 1932, OTRZYMAWSZY WIE-
DZĘ ZA CZAS NAUKI W ZAKRESIE PROGRAMU LUDOWEGO KOMISARJATU
OŚWIATY DLA 7-MIOLETNIEJ POLITECHNICZNEJ SZKOŁY PRACY.

WYDANE *28. czerwca* 1932 R.

KIEROWNIK SZKOŁY
ЗАГАДЧЫК ШКОЛЫ

СКОНЧЫ *4* ЯЕ ў 19 *32* ГОДЗЕ, АП
ВЕДЫ ў АБ'ЁМЕ ПРАГРАМЫ НАРОДНА
ДЛЯ 7-МІГАДОВАЙ ПРАЦОЎНАЙ ПАЛІТЭ

ВЫДАДЗЕНА *28. 6. 32*

СЕКРЕТАРЬ
СЭКРАТАР *Козлов*

М П

Świadectwo ukończenia przez Antoniego Kozłowskiego Kojdanowskiej polskiej szkoły w zakresie programu Ludowego Komisariatu Oświaty dla 7-letniej Politechnicznej Szkoły Pracy, 28 VI 1932 r. Dokument z akt pozyskanych do zasobu IPN z Archiwum MSW Gruzji (z zasobu IPN)

ARTYKUŁ

Sprawy śledcze Wielkiego Terroru w Gruzji (1937-1938). Sprawa Antoniego Kozłowskiego

OKRES HISTORYCZNY

(1922-1939) II Rzeczpospolita

Autor: STANISŁAW KOLLER 06.08.2026

System komunistyczny w ZSRS ideologicznie i praktycznie rozwiązywał kwestię pracy. Pracować musiał każdy i to państwo decydowało o miejscu zatrudnienia.

Dla robotników i chłopów zawsze można było znaleźć jakieś zajęcie w kołchozie albo wysłać ich do łagru. Absolwentów szkół średnich i wyższych kierowano po szkole do różnych regionów ZSRS, w zależności od potrzeb gospodarki.

„Wrogiem ludu jest nie tylko ten, kto szkodzi, ale i ten, kto wątpi w słuszność linii partyjnej”

– Józef Stalin.

Praca w systemie totalitarnym

Praca w państwie komunistycznym w całości była podporządkowana ideologii, nisko płatna i źle zorganizowana. To wszystko wywoływało u ludzi sprzeciw i emocjonalną reakcję w postaci uchylania się, brakoróbstwa, marnotrawstwa, wzajemnego przerzucania się odpowiedzialnością. Kradzieże i kombinatorstwo były na porządku dziennym.

Nad jakością pracy czuwali bezpośredni przełożeni, działacze partyjni i funkcjonariusze NKWD. Wszędzie doszukiwali się szkodnictwa i świadomego sabotażu.

Boleśnie doświadczył tego 22-letni Antoni Kozłowski, s. Stanisława, urodzony 27 września 1915 r. we wsi Downiti/Downira, rejon kojdanowski (sprawa nr 36856) – z zawodu technik radiowy w batumskim porcie.

Antoni Kozłowski, maj 1936 r.

**Zdjęcie z akt pozyskanych do
zasobu IPN z Archiwum MSW**

Gruzji (fot. z zasobu IPN)

Działalność szkodnicza

Antoni Kozłowski został aresztowany 29 kwietnia 1938 r. i oskarżony z art. 33, 58-7, 58-9 i 58-10 kk GSRS. Zarzucono mu, że

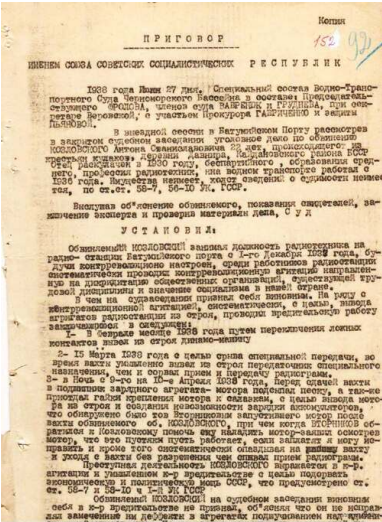
„będąc nastawiony kontrrewolucyjnie, systematycznie prowadził wśród robotników stacji radiowej kontrrewolucyjną agitację, skierowaną na dyskredytację organizacji społecznych, obowiązującej dyscypliny pracy i znaczenia socjalizmu [oraz]... prowadził działalność szkodniczą”.

Zarzucono mu także lekceważący stosunek do pracy.

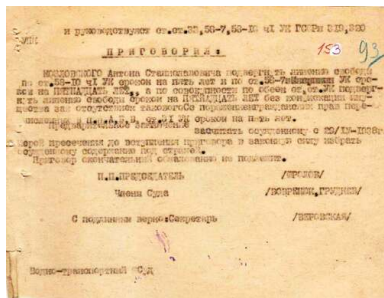
Z racji miejsca zatrudnienia był sądzony przez Sąd Wodno-Transportowy Basenu Czarnomorskiego w Batumi. Wydaje się, że Antoni Kozłowski w swoim sprzeciwie wobec nieprawidłowych decyzji kierownictwa nie docenił gorliwości funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa. Zarzuty brzmiały poważnie, a sąd doszukiwał się w jego sprawie wytycznych zawartych w rozkazach operacyjnych NKWD.

Oskarżony uzasadniał swoje postępowanie próbą zwrócenia w ten sposób uwagi na brak kompetencji u przełożonych i wadliwie podejmowane decyzje. Jego obrona okazała się jednak niewystarczająca. Przeważył zarzut, że Antoni Kozłowski dążył do

„osłabienia ekonomicznej i politycznej siły ZSRS”.

Wyrok Sądu Wodno-Transportowego Basenu Czarnomorskiego w sprawie Antoniego Kozłowskiego. Batumi, 27 VI 1938 r. Dokument z akt pozyskanych do zasobu IPN z Archiwum MSW Gruzji (z zasobu IPN)

**Wyrok Sądu Wodno-
Transportowego Basenu
Czarnomorskiego w sprawie
Antoniego Kozłowskiego. Batumi,
27 VI 1938 r. Dokument z akt
pozyskanych do zasobu IPN z
Archiwum MSW Gruzji (z zasobu
IPN)**

* * *

27 czerwca 1938 r. został skazany na 15 lat pozbawienia wolności i 5 lat utraty praw obywatelskich. Jego dalsze losy pozostają nieznane.

Z akt sprawy wynika, że Antoni Kozłowski w pewnym zakresie dopuścił się nieprawidłowości. Zareagował emocjonalnie i nie traktował oskarżeń poważnie. O ile powstałe szkody nie były wysokie, to kwestionowanie słuszności linii partyjnej okazało się niewybaczalne.

Świadectwo uzyskania przez

Antoniego Kozłowskiego tytułu
radiotechnika po ukończeniu
Leningradzkiego Technikum
Transportu Rzecznego, 1 VII 1936
r. Dokument z akt pozyskanych
do zasobu IPN z Archiwum MSW
Gruzji (z zasobu IPN)

Świadectwo ukończenia przez
Antoniego Kozłowskiego
Kojdanowskiej polskiej szkoły w
zakresie programu Ludowego
Komisariatu Oświaty dla 7-letniej
Politechnicznej Szkoły Pracy, 28
VI 1932 r. Dokument z akt
pozyskanych do zasobu IPN z
Archiwum MSW Gruzji (z zasobu
IPN)

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

COFNIJ SIĘ